

TIDEVARVET

Nr 30 · 23 Juli

Nr 30 · 5 ärg. 1927

Tidevarvet N:r 30

Kvinnorna i Finlands riksdag.

Röda brevet igen.

En redogörelse för valresultaten av Märta Schulz-Cajander.

Finland har nyss gått till val. Vår medarbetare, fru Märta Schulz-Cajander, lämnar en redogörelse för Kvinnor i Finlands riksdag. Vi pryda av denna anledning Tidevarvet med ett nytt porträtt av Annie Furuhjelm, som återvals till riksdagen efter flera års bortovaro.

En solig dag i mårs 1907 gingo Finlands kvinnor, för första gången såsom fullmyndiga medborgare och som de första i Europa, att utöva sin politiska rätt. För första gången invaldes då i Finlands riksdag kvinnliga representanter för landets olika partier, i vilka kvinnorna ingått, sedan de blivit politiskt medansvariga. Alltsedan dess ha kvinnorna i riksdagen, till antalet varierande emellan 14 och 25, i medeltal utgjort omkring 10 procent av riksdagens 200 mandat.

Annie Furuhjelm.

Kolonisationssakkunniges betänkanke, i egna hemsfrågan granskas under rubriken En vana i tullen.

Grästen och diamant skildrar fattighusbarrens liv i Wien med all den sakkunskap som Else Feldmann besitter. Den är liksom artikeln Wien en kommentar till de senaste dagarnas händelser.

I detta nummer börjar en intressant verklighetsskildring Faderska skapets tragedi av en ung skånsk författarinna Ruth Persson. Läsaren skall finna att den ser moderns och faders förhållande till barnet ur en annan synpunkt än den i litteraturen hävdvunna.

Händelsernas tryck ha förskjutit artikeln om Angelica Balabanoff ännu en vecka.

Från och med detta nummer få prenumeranterna 16 sidor av Credo åt gången.

I nr 29 av Tidevarvet förekom artikeln Rådfrågningsbyrå flyttar ett värfmedel. Det talas om »den kvantitativa förhållningen av folkstockens», men som av sammanhängande framgår, borde där ha stått »den kvalitativa» etc.

Vid köp av villa
i Appelviken, Smedalsten och Åsten värd Eder med förtroende till **Byggnästarnas Villabyrå**
Högåndergats hällplats.
Tel. Åsten 565.

Olga Eimdhall
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 108 51
STOCKHOLM.

Under den gångna 20-årsperioden har dens riksdagsarbete tillvunnit sig de manliga kollegernas synnerliga aktning. En ansett medlem av den tidigare landtdagen, professor Ernst Estlander, gav 1912 ett mycket berömdande uttalande om kvinnornas landtdagsarbete, vilket han fann rikt på initiativ och präglat av allvarig ansvarskänsla. Enligt honom hade kvinnorna tillförlitligt landtdagsarbetet mångsidig erfarenhet och ökad sakkunedom.

Trots detta tycktes det emellertid städse allt svårare, att få kvinnliga representanter, särskilt för de borgerliga partierna, invalda till riksdagen. Bland härfor bidragande orsaker kan måhända nämnas partiökningen på senare tid, som redan för herrar politici gör det trångt inom riksdagens 200 mandat. Vidare spelar väl reaktionen mot kvinnörelsen in även här. En icke oviktig omsländighet utgör ytterligare kvinnornas oförmåga, i mycket beroende på avsaknad av härfor intresserad dagspress, att tillfälls i högre grad stimulera väljarna och övertyga den allmänna opinionen om nödvändigheten av kvinnors inval till riksdagen för landets och statslivets harmoniska och balanserade utveckling.

Denna de borgerliga kvinnornas relativt svaga väljarkår, har sällan tillfälls förmått uppbära flera kvinnliga kandidater inom samma parti och valkrets. Rösterna fördelas på de olika kvinnliga kandidaterna, men förmått icke bära något igenom valen. Så var fallet vid senaste riksdagsval, då Svenska Folkpartiets båda kvinnliga kandidater föllö igenom.

Inom Nyländs län, som utgör ett valkrets, förekom vid senaste val flera erbjudanden till kvinnor att åtaga sig kandidatur inom olika borgerliga partier. Ur kvinnosynpunkt tycktes det emellertid önskvärdt, att endast en kvinnlig kandidat skulle nomineras inom ett och samma parti och en och samma valkrets. Krafterna skulle då samlas för att få denna enda invald.

Denna behärskade valtaktik inslogs av Nyländs svenska kvinnor, som emades om **Annie Furuhjelms** kandidatur. Emedan de under senaste riksdagsperiod saknat kvinnlig riksdagsrepresentant gällde det att finna en kandidat, stark nog att åter öppna vägen till riksdagen för svenska kvinnor. **Annie Furuhjelms**

(Forts. å sid. 4)

För några dagar sedan offentliggjorde pressen utan kommentarer ett telegram från Moskva, att tjecken där häkat en del personer som arbetat för engelska underriktsbenediktens räkning. Bland de häkade befann sig en vis. Sergei Brusilov, som länge övat dokumentförvaltarens yrke och specialiserat sig på att tillverka planer på bolsjevikiska revolutioner. Han erbjöd olika regeringar dokument som avsågo planer i respektive länder; ibland fick han sälja, ibland blev han utkörd, och slutligen blev han häkade.

Vid förhör erkände han inte bara sina egna bedrifter utan berättade även om att det världsberömda Sinojev-brevet som år 1924 bidrog till systemkriget i England på enahanda sätt var tillverkat av ett par kolleger till honom.

Vem kommer ihåg det Röda brevets historia? Det uppträdde i stötet på 1924, då Mac Donald några månader antillt som premiär- och utrikesminister under vilken tid han bland annat avslöjade den långa engelska fejden med Sovjetrepubliken. En högerinledning hade genom grannlig källor fått reda på att utrikesministeren låg inu med en plan för en röd revolution i England uppträdd av Kominterns ledande man, Sinojev. Det gav tidningen anledning till ett våldsamt anfall mot arbetsregeringen. Sättaren som fått artikeln i hand varsködde utrikesministeriet av »lidaritet» med arbetsregeringen! Utrikesministeriet offentliggjorde då gemast själva dokumentet, var åkhet lute sattes i fråga och förklarade, att regeringens åsänd hade hindra röd revolution.

Det var förgäves. Allmänheten blev så upskrämd att den icke låt lugna sig. Den sökte skydd hos de konservativa. Mac Donald led nedlag vid valen och England fick den högerregering den alljämt har. Hur den skyddar England mot revolution ha vi sett vid kolstriderna och Arcosaffären.

Nu stod där en stackars provokator i Moskva och berättade inför säkra döden att det där Röda brevet som ställde till så mycket bråk hade ett par ryska emigranter kontrarevolutionärer alltså, gjort åt engelska underriktsbenedikt. Det var en officiell institution, skulle hursänt på den utrikesministeri varsa fall den öskade!

Drusilowski är redan avrättad för till mångfaldiga heterabete mot Sovjet. Man kan icke veta om hans uttag är sant. Men den kommer en att andra varv konspiratorerna i olika länder ha sådan otur med sin hemliga planer.

Voro hans berättelse sann, då avslöjades en skandal som kan komma väna den vid skandalen bortskämd att blika.

Ingen tänker att den ansvariga ledningen av Englands åsrika konservativa icke medvetet avstuderat sig av så abominabel modell. Men att det beslagat sig åt förhållningarna, var källa det icke så noga brytt sig om utstrunda, det har hänt förr. Times sökte på 1890-talet att störta den irändska oppositionsledaren Parnell genom att publicera en bred brevv där han uppmanade till mord. Tändingen gick i god för att de vore av hans hand. Men Parnell bevisade att de vore skrivna och sålde till Times av en förtrogengång till Drusilowski.

Sant eller förtäckt kan det röda brevet förändring till pass.

De som levererade det finga enligt Drusilowski 80 pund. Det är tilligt för att stötra en regering. Det brukar kosta mycket mera pengar.

Deincc.

WIEN.

Det har under de senaste månaderna upprepat nästan som ett slagord: »Wien skratrar på nytt». Wien skratrar wieder. Men det Wien som skrattrade var nog inte det verkliga Wien, kanske var skratlet heller icke ett verkligt skrat. Och just nu hör allvarigt jagat bort även det yttliga leendet. Väl är det lugnt nu igen, och det blev ingen revolution av revolten. Men man begraver ett hundra döda som släppt livet till under gastriiderna den 15 och 16 juli och deras gravar är ett varnande tecken. Å lasarettens ligga tusen läskade. På stora allmänna sjukhuset brukar man hissa flaggan de dagar då ingen dör inom dess murar. Den flaggan blir nog inte synlig på länge nu.

I maj detta år gav riksdagens förre talman och mångårige medlem, teologic doktorn Paavo Virkunen likaså ett lovordande, offentligt uttalande om kvinnornas i Finland riksdagsverksamhet.

Mycket lidande har föregått revalten i Wien och mycket skall följa efter. Det gör Österrikes väner bittert ont. Den som såg Wiens befolkning under hungeråren var nästan förkrossad av människornas lidamod. Men man skall inte lita på tillämmod. Det kan dolja en förberedelse, en anhopning av springstoff.

Här fallas hos oss så mycket do man just nu över de kristligt-sociala och stortyskarna å ena sidan för provokation, över socialdemokraterna för lek med massans döda krafter och över kommunisterna för medvetet utnyttjande av dem i förtörelsesifte.

Vi kunna icke vara med om att

hålla föreläsning för någondera parten. Vi ha icke prövat någon motsvarande pårestning, och vårt gör att hålla stånd mot de pårestningarna som möta oss själva. Det land där vi bo har icke genomgått krig, nedertag, stympning, ekonomisk ruin, revolution, hunger, välöghenhet, bjokott av sina grannar och ekonomisk sanering av Nationernas förbund. Vi ha icke fullt av soldater ibland oss demoraliserade av kriget.

Vem började? Var det polisen? Var det demonstranterna? Vems var felet? Påfänga frågor.

När börjar överhuvud en revolt? I varje fall inte den dag den flammnar upp synligt. Man skyller på den mot jurydomens upphetsande artikel i socialdemokraternas huvudorgan. Österrikes socialdemokrater skulle ha skulden genom sin radikalism, sin svaghet mot kommunisterna.

Då kan man precis lika gärna säga att felet låg i deras svaghet

(Forts. å sid. 4)

Äro Edra inkomster för stora?

varom - inte, nedbringa Edra livsmedelskostnader genom inkoop i våra butikker

KONSUMENTFÖRBUNDET STOCKHOLM

KNUTSONS OTTOMANER, erkända för sin Millineri, största sortering av överkast. Dalgatan 14.

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri Högad. Svanhusen 1, 2 tr., Stockholm.

REDAKTÖR:

Edin Wägner.
Mottagningstid kl. 10-11.

Telefon. Norr 48 42.

EXPEDITION:

Telefon Norr 282 43.
Kontorstid kl. 10-12 L. et., 1-4 e. m.

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6.—, halvår kr. 3.50,
kvartal kr. 2.—, Lösnummer 15 Öre.

ANNONSPRIS:

1 text 20 Öre
per millimeter.
Textbild eller särskilt begärd
plats 25 Öre

Linköln Bloms Boktryckeri
STOCKHOLM 1927.

En vanta- tumme.

Jordkommissionen och dess digra betänkning är den ansatta, som i vårt land Astadkommittés för att lösa jordfrågan: Hvar bakom låg tanken, att jordfrågan var ett problem, som måste lösas i sin helhet. Därav blev intet. Men jordkommissionen hade delat i jordfrågan i olika lagförslagsområden. Det är detta man tagit fasta på, och med utelämnande av jordfrågan som helhet har man låtit utyrtigare sakkunniga utarbeta ytterligare betänkanden i avseende på detaljer.

En sådan kommitté, 1925 års kolonisationskommitté, har nu till regeringens avlämnat resultatet av sitt arbete. Det gäller den statsunderstödda egnahemsverksamheten. Denna har genomgått åttal olika av utvecklings olika stadier. Dess riktiga idé började som en fantastisk tanke och blev sedan till ett slagord, vilket i praktiken missbrukades. Det kostade många av dem det skulle gagna deras framtid och det allmänna stora smutt till ingen nytta. Då måste ordet något av sin moderna klang, och inrangerat bland det mera allmogliga har det nu blivit hänvisat till en affärsmässiga behandling. Alltjämt föreligger dock en fara för "egna hem", det är dess bismak av politisk ansträngning. När den försvinner — om något sådant är möjligt — kan saken efter alla öden och äventyr komma i sitt rätta läge.

Vad nu kolonisationskommitténs förslag beträffar, så går det bl. a. ut på inrättandet av ett nytt ämbetsverk, Egnahemsavdelningen i jordbruksdepartementet skall utbytas och bilda en särskild statlig egnahemsstyrelse. Dess organ utgöres av hushållningsläsiska, pens egnahemsnamnen, men hushållningsläsiska befrias från förluster och risker för egnahemsverksamheten, vilka övertagas av staten. Enligt sakkunnigas mening skall dessa belopp kunna bibehållas. Liksom nu utser varje kommun ett egnahemsombud. Biträde lämnas för anskaffande av lämplig jord i passande storlek och jorden upplättes med äganderätt. För närmaste året föreslås, att egnahemsplan skall utgå med 14,500,000 kr. för jordbrukslägenheter och 5 milj. för bostadslägenheter. Jordförmedlingsfondens kapital, 3,500,000 kr. skall övertä till en k. Jordskaffningsfond, där egnahemsnämnderna få låna för

Den industriella trötheten.

Stor-Norrland lieter en intressant och mycket omdebatterad bok av Ludvig Nordström. Den målar en lysande bild av industrialismens välgång i form av ökade arbetslösheten, stigande välbästandet och kultur. Författaren berättar häfnöf om hur trävaruindustrin sjukt under sig Norrland, berättar det med beundran för verket och de män som utfört det. Bland mycket annat ingår i denna "stora, svåra och spännande arbetat uppgiften till »lära skogen aboga», d. v. s. att experimentera ut de villkor under vilka skogen växer snabbast och levererar mest råvara till trävaruindustrin. Han berättar hur man bedriver metodiska undersökningar på träden genom att sätta en tillväxtbör i stammen, när man drar ut den, har man fått med i bollen en liten trästav, ett tvärsnitt som visar trädets årliga växt från barndomen genom ungdomen fram till ålderdomen. Har man då någon galling eller dikning under årens lopp förändrat trädets livsvillkor, kan man som på en karta avläsa verkningarna därav, man kan göra sina jämförelser och beräkningar.

Hela boken från första sidan till

att under vissa betingelser bilda Jordskaffningsföretag. Ett engångsanslag på 250,000 kr. bildar Jordskaffningsfondens riksfond, dit eventuella överskott från jordskaffningsföretagen redovisas. Premiärlån för nybyggnad och nyodling i nya egnahemsjordbruk beviljas, var till 800,000 kr. skulle ansås. Kostnaderna för egnahemsstyrelsen beräknas till 58,000 kr.

Betänkanget innehåller en utredning angående tillgångar på odlingsbar jord i enskild ägo, vilken enligt denna skulle uppgå till ena 360,000 ha.

Kolonisationskommitténs plan översensstämmer således ganska nära med den nuvarande organisationen för egnahemsverksamheten, endast med en del utvidgningar och tillägg. Förslaget om ett särskilt organ för detta ändamål väcktes för en del år sedan genom riksdagen, men föll, särskilt genom högerns motstånd. Att närmare ingå på detaljerna för övrigt är för tidigt, innan man vet, i vilken restal de framtråda. Man frågar sig dock, om ägarerätt, även om det är den bästa besittningstformen, likväl bör vara den enda, som egnahemsstyrelsen tar befattning med. Ärtligt och förtyrlet besittningsrätt är också att rikna som "egna hem". Eller kräver denna ett ämbetsverk för sig!

den sista är en lovsång till produktionen. Produktionens stegring tillfredsställer människans skapardrift och den ger den rikedom som är den säkra grundvalen för kulturen.

Författarens himmel förundkas aldrig av en tanke på att den dighet som givetvis blir tryckt på detta papper vilket naturen, industrilärda och arbetarna med användbara krafter producerar.

Och icke för än på slutet av sista sidan kommer han dit, där författaren problemet först på allvar tar vid. Han säger där: »Lättintyg är parje problemlösning; där människan icke tas med som huvudfaktor.» Har han själv gjort det? Denna sats använder han egentligen blott som en projekt mot os örrådningar i allmänhet och hrr Lindnager och Cassel i synnerhet. Den leder emellertid utan författarens avsikt in på hela det stora studiemråde, där man sätter tillväxtbör i i människan, industriarbetaren, för att kontrollera om han får väl eller illa, om han lägger bredare eller tunnare årsringar under sina arbetsår vid maskinen.

Tidevarvets läsare känna till det Internationella sociala rådet, som sammansatt sig omkring uppgiften att studera och förbättra de mänskliga förhållandena inom industrien. Vi ha redogjort för dess första kongress, då Kerstin Hesselgren valdes till föreningsens ordförande. Bland dess medlemmar finns vetenskapsofok som teoretiskt och experimentellt studera människans i förhållande till arbetet samt sociala arbetare som stå i det praktiska arbetet bland industriens män och kvinnornas grupp.

För dem står örd producenten före som studien. De vela att man förädröf i fall människomaterialen fördes under förädröfning av råmaterial.

Aldeles nyligen har föreningen hållit en sommarskola i Italien. Därunder har man samlats kring frågan om industriell tröthet.

Fröken Kerstin Hesselgren har just kommit hem från denna rådpåläggning. För henne står det klart att överläggningen rikt vid vår tids livsfråga, varken mer eller mindre. Hur ska vi försöna människans med industrien, så att det mänskliga inte får illa?

Den industriella trötheten orsakar icke längre i samma grad som förr av muskelansträngning t. ex. genom för tunga bördor. Den sköta maskinerna om. Men man har fått klart för sig att ögonnerverna, förörmarna och övertvudagets nervernas tröthet är väl så ödesfulla som musklernas. Hur påverkas nerverna av arbete i betta, damm, fuktighet och skakning? Det var ett av diskussionsämnen på kursens schema. I vilket förhållande står trötheten och olycksfallen till varandra? Hur skall industriarbetet förnas med individens temperament och vilja till uttryck av sitt jag? Hur skall man undvika onödigt tröthet?

Ledaren för kursen var dr Lillian Gilbreth, ledare av en amerikansk skola för vetenskapligt studium av människans förhållande till industrien. Hon har tillsammans med sin man som nu är död och Taylor själv utarbetat det över all världen bekanta Taylorsystemet för vetenskapliga metoder i industriarbetet.

Medicinsk och Elektrisk Hår- och Ansiktsbehandling. Bortt, av värkor, bruna fläckar, tiktorax med violetta strålar. Gen. härväst bortt, med elektrolytbehandling. Manicure, Pedicure f. damer o. herrar.
Hilda Jonson
Götgat. 18. Tel. S. 332 99. Stockholm

Berliner Bock Dricka
Damernas Favoritdryck.
Måltidstidrika.
RASUNDA BRYGGERI A.-B.
Tel. Hagalund 10, Postadr. Råsunda

Vackra Blårävar och Skogsmårdar

i stort urval till
billigaste priser.

CARL E. LINDGREN

Birger Jarlsгатan 5.

Hon har även överfört detta system på hushållsarbetet.

Taylor-systemet ses med mycket blandade känslor och beträffas av arbetarna som en vetenskaplig metod till få i människan under maskintekniken och pressa ut mesta möjliga energi och arbete av henne. Från början var det tänkt som en hjälp för arbetarna men exploaterades av fabriksledarna utslutande i tidsvinnande syfte och kom i sin omvändade form hit över.

Arbetarna inom det sociala orådet lägga fortfarande huvudvikt till på individ, arbetaren vid maskinen, främst skild dra nytta av de rön och system som göras. De måste hålla sig väl underrättade om vetenskapens experiment med människomaskinen, de måste vara på sin vakt och se till att individerna icke fara illa under människoingenjörernas händer.

I Amerika har man mest experimenterat med tids- och energibesparingen. Men även där har man nu börjat inse att problemet icke är löst när man med matematisk noggrannhet kan räkna ut hur ett handgrepp vid maskinen skall göras, eller hur arbetaren skall drivas upp till att utföra största antalet handgrepp i minuter. Man kan icke östraffat bortse från den rent mänskliga sidan. Utprädnade nervsystemet bristande jämvikt och därav följande motfällighet för massuggestion och psykisk smitta tala sitt allvarliga språk om nödvändigheten att förlika människan och maskinen. Se revolutionen i Wien.

Det finns, anser fröken Hesselgren, två vägar att försöka. Den ena kan man kalla den fordska. Arbetet systematiseras till ytterlighet, människan blir en maskindel. Arbetstiden inskränks samtidigt som produktionen och lönerna böjas. Maskindelen kan vid arbetslidens slut iklädd sig sin människomaskin. Han kan med sin bil fara till ett nätt hem och gå in i sitt badrum, sätta på sig snygga gängkläder. När detta är gjort har han frihet att börja leva som människa. Men hur skall det gå till? Har han kraft, har han intresse, hurudana är hans nerver, vad är hans vilja?

Den andra vägen den som fröken Hesselgren tror på är att söka på nytt förmänskliga arbetet, så att individens kan finna arbetsglädje och tillfredsställelse däri.

Här står man inu sökande och tvivlande. Men lösningen av detta problem är lösningen av vår viktigaste livsfråga.

Ett från sommarskolan i Baveno utsatt meddelande förklarar byggsamt att man där inte hann längre än till att bättre definiera den industriella trötheten. Men fröken Hesselgren förklarar, att hon utom många synpunkter på problemet i stort sett även medför många värdefulla lärdomar om praktiska anordningar som underlättat arbetet. Dessa kan hon föreslå fabriksledningarna i sitt arbete som yrkesinspektör.

Nästa år håller det Internationella sociala rådet sin kongress och då kommer sommarskolans arbetsresultat att läggas fram. Tills vidare ämnar fröken Hesselgren att redogöra för sina erfarenheter vid verksamhetskurser på Jacobsberg, även i kurs för arbetarskolor i frunmsvis folkhögskola och vid den nu pågående sommarskolan i Medborgarskolan vid Fogelstad.

Tidevarvets Rådfrågningsbyrå för föräldrar

REGERINGSGATAN 31, 3 tr.
STOCKHOLM.

Öppen dagligen kl. 11-15. Låka-
re träffas måndagar kl. 12-13,
torsdagar kl. 18-19.

Tel. Norr 80 43.
Besvarar även frågor per brev.
Dir ADA NILSSON
Byråns föreståndare.

Ny
Hälsövardsaffär
Samhällshygien
öppnad
REGERINGSGATAN 31 III, Hiss.
Tel. Norr 80 43.
Årstid kl. 11-15.
Torsdagar 18-19.

Mathilda Stael von Holstein
Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Malmtorgsgatan 3, Stockholm.
Telefon 244 88, Norr 244 19.
Familiärerit. Hyresärenden. Testamenten. Bouppteckningar. Förfrågningar från landsorten besvaras omgående.

EVA ANDÉNS Advokatbyrå
Inneh. Eva Andén. Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Herkulesgat. 14. Tel. 78 78, Norr 183 86.
f. d. L. S. Västgatan.
STOCKHOLM.
SPECIALITET: Familje- och arvskaver. Bostredning och testamenten, förvaltningsuppdrag.
Även skriftliga förfrågningar.

TANDLÄKARE:
BELSA ARRHENIUS
Kungälgsgatan 9, invid Birger Jarlsгатan.
Tel. Norr 20500. T. Bostaden: Norr 19015.

Tandläkaren
Emma Andersson,
Stureplan 13, I. (Dagens Nyheter's hus).
Tel. Norr 3 47.

Infört genom
Stockholms Läkareförening.
Doktor Ada Nilssons
mottagning inlämnad från den
11 Juli till slutet av Augusti.

Ramkalling,
kopiering och förstoring av amatör-
bilder utföres bäst hos
PETERS, Stureplan 4.

DAMERI!
Vid beställning av bildningar och blusar
»vind Eder förtroendefullt till
MODE-ATELJEN
Sigrid Andersson
(Inneh. K. Fredrikson)
Västerlånggatan 68, 4 tr.
STOCKHOLM
Telefon: N. 68 10.

Mattlagningsklubben,
Humlegårdsgatan 5
LUNCHE Middag
Smörgåsar. Smör, ost, sill
varmrätt, kaffe 2 rätter
1.25 1.50
Ny reglin. N. 115 50. Kopingsystem.

Kvartslampa 1:50
Diatermi 2.—, Ultravioletta strålar.
Mångfärg praktik. Läk. rek.
Elektriska Central Institutet,
Stureplan 13, 4 tr. Hiss A. Gustafsson.
Tel. Norr 197 92.

GI5m ej
Spångbergs Blommar
12 Birger Jarlsгатan 12

Klararestauranten
— f. d. Klara Hushållsskola —
Drottningg. 21 B. Tel. N. 25882
Middag
Hälsökor, för män. 70 kr.
Tesspårer kl. 6-8
Arrangemang av:
Bröllop, begravnings- och festliga
samvård. skil kl. 12 m. ev. 2 fm.
Klubbsalar, m. o.
Allt Högsta priser.
Vårdsamt O. A. Jonsson.

Kvinnorna i Finland.

(Forts. fr. sid. 1)

ledarsättning, hennes stora popularitet såsom ordförande för de svenska kvinnornas politiska organisation i Finland, Svenska Kvinnoförbundet, sedan dess ställande för 20 år tillbaka, samt det förtroende hon på grund av mångårig tidigare riksdagsverksamhet åtnjutit inom vida kretsar ansågs säkerställa hennes inval. Hon blev också vald. Inne Furuhejms som endast med tväkan åtog sig kandidatur för att tre år framåt binda sig vid det osvetsade riksdagsvärvet. Inkom den senare till Svenska Folkpartiets för Nyland valda 10 kandidater. Då kvinnliga kandidater leddes av Sv. F. uppställdes inom andra valkretsar, blir Anna Furuhejm partiets enda kvinnliga representant.

Finska Samlingspartiets kvinnor åter samlades om *Hedvig Gebhard*, som sedan 20 år i olika repriser tillhört riksdagen och som med sin stora erfarenhet ett betydande arbete för den kooperativa rörelsens betydelsefulla utveckling i vårt land. Samlingspartiet uppställde ytterligare en kvinnlig kandidat för Nyland, som bidrog till att försvaga *Hedvig Gebhard*'s inval och själv föll igenom. Fru Gebhard invaldes som den tredje av sju partits fyra valda kandidater för Nyland. En av hennes västra valkretsar inkom för samma parti ytterligare en kvinnlig kandidat, *fil. dr. Käino Oksanen*, känd såsom en dugande kraft bland organiserade kvinnor, och för närvarande ordförande för akademiskt bildade kvinnors förbund i Finland.

Finska Framstegspartiets enda kvinnliga kandidat för Nyland, lärinnan *Mona Sjöström*, invaldes många år medlem av riksdagen, kom in såsom den andra av partiets två kandidater för Nyland. Även hon blir sitt partis enda kvinnliga representant.

Agrarerna ha detta år fått in en kvinnlig representant, värdinnan *Aino Luostarinen* från St. Michel. Socialdemokraterna rekrytera riksdagens kvinnornas förkort. I Åbo invaldes 14 kvinnor, invaldes många gång, mot 18 vid föregående riksdagsval. De fördela sig på de olika partierna på följande sätt:

Svenska folkpartiet med 24 mandat 1 kvinnlig representant emot ingen 1924;

Finska Samlingspartiet med 34 mandat 2 kvinnliga representanter emot 4 1924;

Finska Framstegspartiet med 10 mandat 1 kvinnlig representant emot 2 1924;

Agrarerna med 55 mandat 1 kvinnlig representant emot ingen 1924;

Socialdemokraterna med 60 mandat 9 kvinnliga representanter emot 12 1924;

Kommunisterna med 20 mandat 2 kvinnliga representanter emot ingen 1924.

På inalles 200 mandat 16 kvinnliga representanter emot 27 kvinnor. Av ovanstående är 1924 i Finland numera sex politiska partier, snarare grupper och vildar vid senaste riksdagsval dock obekantade.

Svenska Folkpartiet i valförbund med Svenska Västmärens fristående fraktion, stöder den svenska stads- och jordbrukarbefolkningens samt industriens intressen och omfattar olika nyanser från höger till moderata vänster. Vidare bildar Sv. Folkpartiet front emot förbundsagen och arbetar för nykterhet utan förbund. De senaste tidernas aktiva politiska agitation stimulerade den svenska väljarkåren i Finland till övriga av ett nytt riksdagsmandat.

Finska Samlingspartiet är finskspråkiga höger och stödes av finsk timbets- och tjänstmannakå. Inom dess led finns främspråkiga för såväl moderata som aktiva såväl förbundsvänliga som motståndare. Märkligt nog föll aktiva inom speciella företrädare Leiviskä inemot, varemot den i språkfrågan moderata Lauri Ingman erhölet rö-

Vår nyckelknippa.

Kommunikationstabellen är nog ett mycket besynnerligt ting för den, som inte begriper sig på den. Härnån dagen säll jag i en järnvägsbutik på stricken Jönköping-Falköping mitt emot två hundra. De sågo mycket värdelösa ut, hade ett försynt uttryck och jag skulle ha varit förtvånad om de hade hade fått vad vi kalla en god uppskrift. Men kommunikationstabellen var ett mysterium för dem.

De ämnade sig till Stockholm, men voro intresserade av att veta, när något skullete vara framme i Laxå. Nå, det uppläste var ju inte så svårt. Det var bara att fråga den allvetande konduktören. Men en av dem hade en dunkel mening om att de kanske kunde komma till hemman och bekänna sig till Stockholm. Över - Nässjö möjlighet? Och så började de stå i kommunikationstabellen, som de antagligen hade inköpt, därför att man bör ha en sådan med sig när man är ute och reser. A, vad de bländrade, från första bladet till det sista, vänne och höljdrade tillbaka igen. Hittade de någon tabell, där det stod Nässjö, och såg de inte Stockholm och såg det Stockholm, så stod det inte Jönköping. När vi kommit till Hälså, uppgav de hoppet om att få någon ritning på Sveriges kommunikationstabellen.

Det är inte ulla av elakhet jag konstaterar. Mina medpassagerares tafatta försök. Det kan ingen människa begära att man skall kunna orientera sig överallt utan handledning. Man behöver så många nycklar både stora och små, för att vara sig här i värde och egentligen gåg ja hela vår strävan ut på att skaffa oss så många som möjligt på vår nyckelknippa. Men vem skall ge oss dem alla? En del får vi skaffa oss själva, andra skall väl skolan ge oss kan jag tro. Vore det inte lämpligt, att den gav folk nyckeln till kommunikationstabellen. Det vore också mycket bra, om vi kunde få en kort till applicera oss ordentligt på ett postkontor, fyra bläckbottor, sju ögonbryn, pengars, promemora på en tidning. Skriv där vi ska skriva och inte överallt annorstädes.

Det här är ju bara praktiska anmärkningar, men de är lätta att skaffa sig och nog så bra att ha. Det är sorgligt, när man träffar på patentlös och äro absolut omöjliga för en del människor att öppna. Med god vilja och trägen till att kunna skaffa sig sådana saker som man från början trodde var otänknligt för en, men någon gång stöder väl alla på en gräs. Den som inte är musikalisk, kan inte tränga inom musikens värld och den, som inte är konstbegriplig behöver många, många års studier för att kunna dyrka upp det läset, om det ens då är möjligt. Men, det ser ut att vara så i alla fall för oss, att de nycklar vi omöjligt kunna skaffa oss den skadliga nyckeln är inte så mycket. Vi veta inte om, vad vi få miste om och det är ju egentligen mycket väntigt och vitt ordnat.

Under en stor gudregnaskade med tunga gula kinnar löper jag och skriver. Hela gräsmattan omkring mig är full av stjärnböster och bläckbottor, kringstannat och sömlöst, garf fetknopp och stora smått. Sedan lyser och skakar sig således blå. Runt trädkärlen stå asparna som en skyfyllt bäck och i grönkan skynkar en djupblå färg från havet. Ständigt och jämt sju asparna. Entomligt antar jag, att dessa skulle säga. Men jag tycker, att det är vackert, mycket vackert. Jag begriper mig inte på Beet-

Massage, Sjukgymnastik

Faderskapets tragedi.

För Tidevarvet av Ruth Persson.

På gården inne hos byggnistare Olsson i Irup står Anders Andersson och lugget intresserad och staplar stack för stack. Fader Anders kallar man honom ibland man och man emellan.

Det är måndag. Och det vore synd att säga, det är med reda och kläm han arbetar. Det kan han inte. Huvudet är tungt. Det värker och buvder. Och törsten förefaller honom, som skulle den aldrig mer komma släckas. Gång på gång ställer han ymn från sig och går med långsamma slängande steg tvärs över gårdsplanen fram till brunnen vid köksdörren. Dricker. Öser vatten på håret. Spottar. Tar ett kraftigt i byxlinningen och hissar byxorna en centimeter eller två högre upp. Står stilla ett ögonblick och tittar rakt i marken framför sig. Vänder så åter tillbaka till arbetet i samma långsamma iakt, som han lämnat det. För att om en stund göra om precis samma vandring igen. Sjuk är han. Helt är det. Inte minsta lilla vindfäkt bringar skvala. Och så sitter unga fru Olsson på en gräsmatta inne i trädgården och berättar. Lustigt och uppsluppelt för system och lärarinnan i folkskolan, hur hon och mannen mitt i natt, då de vore på hemväg från en lägenhet i Irup, hade varit i ett trädgårdshägnad hos brodern, som hade haft något bevisnätt i smyg förstås och på behörigt avstånd — hur herr Felix — det är den äldste av sönerna på Irups herrgård — hjälpte landsfiskalen fä i Anders i huset, där han har sin bostad. Orden hör han inte. Men blickarna och munterheten, när hon skildrar, det resonemang han fört med sina båda hjulpare och deras vedermoder med honom, både ser han och hör och förstår. Och hade inte byggnistern hotat taga arbetet från honom och aldrig lämna honom något mer, skulle han kastat yxan och gått hem och lagt sig och sovit ut riktigt från all försämdelse.

Anders är barnfödd i en av gårdarna i Venhusen. — Det är en by i en halv mil söder om Irup, järnvägsstation, fast inte utmed landsvägen och inte på Monart, jag förestår mig mycket litet på, vilka som äro stora målare och vilka som äro små. Men originalitet och ursprung begriper vi om en bestäm på allihopp, usenet från asparna, vägsakal och vattendind, och låt himmel, gudregn och prästkrag. Till den världen har Vår Herre känt oss alla en nyckel, det är bara att ha modet och vilja att sitta in. . . Eller är det det kanske inte alla sitta är det så många bara som maten, som har stigit mig fatiga stadsborn. Att huvudet och kontrasten mot staden stenkens, som gjort mig förmäten nog att tro, att jag kan förstå något litet av vad asparna säga och blommanas dofta.

meddelas i hemmen.
Fru Leola Stenck, sjukgymn.
Högsgatan 54, 11. N. 967.

Wien.

(Forts. fr. sid. 1)

mot nationaliteterna vid krigsutbrottet under kriget. Angelica Balabanoff pekar i sina minnen på den valdömd nationalistiska artikeln i samma huvudorgan i början av kriget som vände stämningen bland de borgerliga i Italien för ett krig mot Österrike och slog marken utom den italienska socialisternas motstånd mot detta krig.

Och det som hände den 15 december hade varit otänkbart utan krigs- och nedergångens.

Redan strömma motsägnande redogörelser över oss därifrån från förloppet. Vem skall man tro?

Jo, man kan åtminstone tro de döda. Nio tiodelar av dem äro massa och påböt. En tiodel är polis.

Det må blott ytterligare tilläggas en reflexion. Det är oss svårt att förstå, att man kan dra in så avgörande gräns som sker i vår borgerliga press mellan våld och våld, mord och mord. På rätta sidan strecket befinner sig all försvär av det samhälle som just nu är, all kamp mot dess yttre och inre fiender, där förekommer icke brott och mord. — Sedan polsen gjort slut på sin ammunition vidtog fruktansvärda blodscener. — Det var inte ens blodscener, så länge polisen sköt på massan, men vad var det då?

På andra sidan det där strecket är allt bara brottlighet och mord. Alla — former av motstånd mot revolt — öra tilltänkt. Man kan till och med utan att darra på rösten återge det oerhörda rykret om att klasskamrater i andra länder skulle velat komma i kristligt-sociala i Österrike till hjälp.

Inbördes krig har en särskilt hemsk prägel i det allmänna medvetandet men i inbördes och i utbördes krig är det människa som reser sig mot människa. Och det är farligt att göra det ena till en lovlig handling, det andra till ett svårt brott. Att det inte går, att vi inte kunna uppehålla skillnaden i längden, det visar sig ju. Samhället som räknar med krig kan inte uppehålla sin fräsande indignation över revolutionen. Den imponerar inte.

Det kan finnas oerhörd stark frestelse till krig. Det kan också finnas oerhörd stark frestelse till revolt.

Krig kan springa ur en ärlig indignation, och ur vilja till självförsvär, revolt kan springa ur en ärlig indignation och ur vilja till självförsvär.

Förbyrtare kunna i båda fallen vara framme och släppa lösa andra, för människorna bakom ljuset, göra dem utom sig.

Vi ha bara att hoppas att vi skola växa ur båda dessa former för bekändandet av våra intressen.

E. W.

Måltidsdryck som hälsokur

ehåller men av Fruhult-Sanna; det ger en hälsosam och härlig kolhydrat, som piggar upp spöken och befördrar ämnesomsättningen, renar och uppriktar blodet, befragar blodet, som piggar upp spöken. Ensom, utdriven den skadliga urinrysen, gifter som måste renas bort, varmt utskottigt, godkändt till alla åldrar, alla sjukdomar släppte i god form.

Drick det dagligen (Fruhult-Sanna). Pris per 1/2 liter 2.50, halvliter 2.50. Mineralvatten. Exhålls i apotek, hos drog, Iruphandl. m. fl. Cederström Toks. Fabr. Stockholm

Sjukvårds- och Förbandsartiklar

Königliga Commisvarer, Bandager alla slag, Elektriska Hjälpapparater, Induktionsapparater, Åderbröskströmpor, Bröskbänor, Ruggbänor, Gussströmpor och Girdlar, Bekämlingar, Långbyxor, Skötkänner, Liggryner, Dumbäddar, Barnavårdsartiklar alla slag m. m. Besök eller tillräck oss. Illustrerade kataloger gratis.

Magasin Special

Vestergatan 66 (Ingenj. i Fuzgen) Högsgatan 10 STOCKHOLM